

**Contribuția publicațiilor entomologice din Ungaria la cunoașterea faunei de lepidoptere din Transilvania.
II. – Publicații din revista “Folia Entomologica Hungarica”**

Tibor-Csaba VIZAUER

Summary

The contribution of Hungarian entomological publications to the knowledge of lepidopterological fauna from Transylvania. Part II: The papers from “Folia Entomologica Hungarica” periodical

In the present paper the author make a synthesis about Hungarian entomological publications contribution to the knowledge of lepidopterological fauna from Transylvania (Romania), with used the papers from “Folia Entomologica Hungarica” periodical, which has been appearing since 1923 in Budapest. The name of Transylvanian and few other Romanian localities and areas mentioned in this periodical was given. It is also mention some rare butterfly and moth species collected here by the Hungarian entomologists.

Keywords: bibliography, “Folia Entomologica Hungarica”, Lepidoptera, Transylvania

Urmând șirul de publicații privind contribuția publicațiilor entomologice din Ungaria la cunoașterea faunei de lepidoptere din Transilvania, pentru a doua parte - într-o manieră logică - s-a ales revista “Folia Entomologica Hungarica”, urmașul revistei “Rovartani Lapok” abordată în prima parte a acestui șir de publicații (VIZAUER 2000), dar fiind o publicație care conține numeroase lucrări referitoare la lepidopterofauna României.

Apărută încă din 1923, revista “Folia Entomologica Hungarica” apare și actual într-o ținută riguros științifică, lucrările fiind publicate mai ales în limbi de circulație internațională. Lucrările ce abordează și fauna de lepidoptere din România apar mai ales în a doua jumătate a secolului trecut, fiind publicate în limbile materne de entomologi transilvăneni de etnie germană și/sau maghiară din Transilvania (Fridrich KÖNIG, Zoltán KOVÁCS, Sándor KOVÁCS, Levente SZÉKELY, etc.). Însă întâlnim aici lucrări publicate mai re-

cent de entomologi consacrați din Ungaria, care au vizitat Transilvania și au desfășurat aici și activități științifice (László PEREGOVITS, Zsolt BÁLINT, Csaba SZABÓKY, etc.). Pentru entomologii maghiari studiul faunei de lepidoptere din Transilvania (dar și din alte provincii ale României) prezintă interes și actual, continuând tradiția de cercetări începută cu 150 de ani, și după ce Transilvania a fost anexată României.

Scurt istoric

După cum am menționat în lucrarea precedentă (VIZAUER 2000), ultimul număr al revistei "Rovartani Lapok" apare în 1922, iar ultimele tomuri al revistei doar în 1926. Această revistă trece acum printr-o criză financiară. În această perioadă apare o nouă publicație, care va înlocui revista anterioară. Denumirea în latină – Folia Entomologica Hungarica – a fost aprobată de membrii Societății Entomologice Maghiare (Magyar Rovartani Társaság) pentru a corespunde cerințelor internaționale. Primul număr apare în data de 1923.04.15, în continuare aici vor apare lucrările publicate de membrii Societății.

Majoritatea publicațiilor referitoare la teritoriul României sunt de natură faunistică. Numeroase lucrări sintetizează datele colectărilor efectuate în mai mulți ani pe teritoriul Transilvaniei (BÁLINT 1980, 1981, SIMONYI & SZÉCHÉNYI 1992, SZABÓKY 1994, PEREGOVITS 1995), sau doar în Carpații Orientali (BÁLINT 1983). Alte lucrări de faunistică se referă la cercetări efectuate în zone mai restrânse (în jurul localității Tg. Mureș - SZÉKELY 1989, Banat - KÖNIG 1939) sau doar în anumite puncte (de ex. zonă Săcele - SZÉKELY 1985, Baia Mare - ISSEKUTZ 1946 etc.). Importante sunt publicațiile care conțin descrierile de subspecii noi de fluturi (*Apamea zeta sandorkovacsi* - PEREGOVITS & VARGA 1984., *Plebicula dorylas magna* - BÁLINT 1986), dar și datele referitoare la răspândirea unor specii rare (*Cupido osiris* - BÁLINT 1985, *Lycaena helle* - BÁLINT & SZABÓ 1981, *Aethes caucasica* - KOVÁCS & KOVÁCS 1996, etc.). Notele lepidopterologice (SZENT-IVÁNY 1938, 1939a, 1941b) tratează răspândirea, biologia și ecologia câtorva specii rare. Alte lucrări mai vaste tratează elementele zoogeografice ale lepidopterofaunei (SZENT-IVÁNY 1938), respectiv răspândirea, biologia larvelor miniere (SURÁNYI 1942) din Bazinul Carpatin.

Despre activitatea entomologilor maghiari putem afla în notele referitoare la viața științifică a societății entomologice maghiare, și în cadrul acesteia referitoare la soarta revistei "Folia Entomologica Hungarica" (ANONYMUS 1946, JABLONOWSKI 1923a,b, KASZAB 1951, 1963, SZILÁDY 1938), lucrări care abordează amănunțit istoria presei entomologice maghiare (HUSZTY 1967), respectiv publicațiile in memoriam (despre Dr. Horváth Géza - KADOCSA 1939, Dr. Czekelius Dániel - SZENT-IVÁNY 1939b, H. Rebel - SZENT-IVÁNY 1941a, Dr. Csiki Ernő - SZÉKESY 1954, etc.).

În continuare vor fi prezentate sintetic datele preluate din revista „Folia Entomologica Hungarica” referitoare mai ales la teritoriul Transilvaniei, prezentând succint rezultatele cercetărilor efectuate în zonele sau punctele respective. Localitățile și toponimele care apar în aceste publicații sunt grupate pe județe, tratate în ordine alfabetică, iar localitățile și toponimele unde s-a colectat, s-a cercetat sau există cel puțin o referire cu privire la zona respectivă, sunt enumerate tot în ordine alfabetică în cadrul fiecărui județ. Zonele cercetate mai vaste, care se întind pe teritoriul mai multor județe, respectiv alte zone istorice și puncte de colectare, sau zone istorice alte decât cele transilvănene sunt tratate la sfârșitul lucrării. Fiecare nume de localitate sau toponim este urmat în paranteză și de denumirea maghiară, așa cum este înfățișată în publicația originală. În lucrările apărute în ultimele decenii autorii dau denumirile punctelor de colectare atât în maghiară, cât și în română, ceea ce facilitează utilizarea acestor publicații.

Jud. ALBA

Blaj (Balázsfalva): Lângă Blaj, în data de 1980.VII.22. au colectat fluturi BÁLINT Zs., SZABÓ Gy. și RONKAY G., însă fără rezultatele așteptate, datorită condițiilor meteorologice nefavorabile (BÁLINT 1981).

Colțești (Torockószentgyörgy): Este una din cele mai preferate puncte de colectare din Transilvania, datorită lepidopterofaunei interesante. Și entomologi maghiari au vizitat în mai multe rânduri între 1972-1979 această zonă a Mții.Trascăului (BÁLINT 1980, 1981), publicând lista faunistică a materialului colectat. Este amintit specia *Eumedonia eumedon* ROTT. semnalat aici de către KÖNIG Fr. (BÁLINT 1983).

Întregalde (Havasgárd): Punct de colectare vizitat de către SZABÓ Gy, SZABÓ E., RONKAY G. și BÁLINT Zs. în perioada 22-23.VII.1980, de unde se semnalează taxonul *Erebia melas runcensis* KÖNIG (BÁLINT 1981).

Scărișoara (Aranyosfő): BÁLINT (1980) menționează specia *Maculineaalcon* SCHIFF. din acest punct de colectare.

Vălișoara (Torockógyertyános): Punct de colectare vizitat în perioada 1979.VII.17-19 de către HAYEK-JUHÁSZ-BÁLINT (BÁLINT 1981). SZABÓKY (1994) menționează două specii de microlepidotere colectate din Cheile Vălișoara, și anume *Cnephasia alticolana* H.S. și *Eana canescens* Gn.

Jud. ARAD

Căpâlnaș (Kápolnás): Specia *Carcharodus floccifera* Z. colectat la Colțești în data de 1979.VII.18 a fost semnalat și din Căpâlnaș (BÁLINT 1980).

Ineu (Borosjenő): În lucrarea despre răspândirea speciei *Elicrinia trinotata* METZN. GERGELY (1939) menționează două exemplare colectate probabil de DIÓSZEGHY L. În lucrarea despre elementele zoogeografice ale faunei de lepidoptere din Bazinul Carpatin, SZENT-IVÁNY (1938b) menționează și specii endemice, dintre care *Monima schmidtii* descris de către DIÓSZEGHY L. pe baza materialului colectat la Ineu. Într-o notă lepidopterologică SZENT-IVÁNY

(1939a) menționază specia *Pyrrhia umbra* HUFN. colectat la Ineu.

Jud. BISTRIȚA-NĂSAUD

Beclean (Bethlen): În colecția de la Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta există un exemplar al speciei *Lobesia permixtana* Hb. colectat de ÚJHELYI în data de 4.V.1913. (SZENT-IVÁNY 1941).

Colibița (Kolibica): Loc de semnalare a taxonului *Parnassius apollo transylvanica* (BÁLINT 1986).

Pasul Tihuța (Tihuca, Borgói-hágó): Semnalarea speciei *Maculineaalconalcon*, colectat de autor la Colțești (BÁLINT 1980).

Valea Vinului (Radnaborberek): În vasta lucrare despre speciile de insecte miniere SURÁNYI (1942) semnalează specii de lepidoptere rezultate din material vegetal. Loc de semnalare a taxonului *Parnassius apollo transylvanicus* (BÁLINT 1986).

Jud. BRAȘOV

Brașov (Brassó): Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992). Tot din zona Brașovului BÁLINT (1981) menționează taxonii *Polychrisya moneta* F. și *Callierges ramosa* ESP. (Azuga). Date lepidopterofaunistice publicate de către PEREGOVITS (1995) sunt mai ales din Carpații Orientali. Din județul Brașov date provin din localitățile Brașov, **Homorod (Homoród), Mții. Piatra Mare (Nagykő-havas), Poiana Brașov (Brassó Poiana) și Rîșnov (Barcarozsnyó).**

Mții. Piatra Mare (Nagykő-havas): În 1973 SIMONYI S., respectiv în 1983 și 1987 SIMONYI & SZÉCSÉNYI (1992) efectuează colectări diurne și nocturne la altitudine de peste 1500 m (SIMONYI & SZÉCSÉNYI 1992). Dintre fluturii de zi autorii menționează prezența speciei *Parnassius mnemosyne* de la sfârșitul lunii iulie, respectiv taxonul *Erebia medusa* forma *psodea*. Colectările nocturne efectuate la capcană luminoasă au rezultat specii ca *Xestia asworthi candelarum*, *Rhyacia grisescens*, *Rhyacia lucipeta*, *Dichagyris flammatra*, *Hadena caesia*, *Euchalcia variabilis* etc.

Poiana Brașov (Brassó Poiana): Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992).

Săcele (Négyfalu, Szecsele): SZÉKELY (1985) publică lista faunistică cuprinzând 389 macrolepidoptere din zona Săcele, **Tărlungeni (Tatrag), Rîșnov (Barcarozsnyó), Purcăreni (Pürkerec) și Zizin (Zajzon).** Lista faunistică cuprinde și datele colecțiilor N.DELVIG și M.BRĂTĂTSANU. Dintre speciile rare și interesante sunt menționate: *Colias erate* SP., *Colias myrmidone* ESP., *Pieris bryoniae wolensky* BERGER, *Maculinea teleius* BERGSTR., *Selenephre lunigera* ESP., *Euxoa biriva* DEN. & SCHIFF., *Chersotis cuprea* DEN. & SCHIFF., *Xestia speciosa* HB., *Eurois occulta* L., *Blepharita adusta* ESP., *Antitipe chi* L., *Moma alpinum* OSBECK., *Phlogophora scita* HB., *Polychrisia moneta* FABR., *Pericallia matronula* L. și *Epione pararellaria* DEN. & SCHIFF.

Jud. CARAȘ-SEVERIN

Anina (Stájerlak, Steierdorf): KÖNIG (1938) menționează un exemplar al speciei *Selenephera lunigera* din colecția KRAUSHAAR Ernő. Din această zonă BÁLINT (1980) semnalează specia *Maculinea arion arion*.

Băile Herculane (Herkulesfürdő, Domogled): Speciile *Pyralis regalis* SCHIFF. și *Herculia incarnatalis* Z. de origine sudică, cunoscute din puține puncte din Bazinul Carpatin au fost semnalate de aici (SZENT-IVÁNY 1941). Specia *Pyrrrhia umbra* HUFN. a fost colectat la Băile Herculane de SCHMIDT & ASZNER (SZENT-IVÁNY 1939a). Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza lucrării lui EITSCHBERGER (1983), respectiv pe baza materialului colecției din Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta. Specia *Colias erate* ESP. a fost colectat de frații SZABÓ la 1988.VII, de aceea BÁLINT (1992) consideră că specia a pătruns în Ungaria urmând linia Dunării și a Mureșului. Specia mediteraneană *Thymelicus actaeon* a fost cunoscut doar de la Băile Herculane, **Oravița (Oravicabánya)** și **Orșova (Orsova)** (jud. MEHEDINȚI), BÁLINT (1980) însă semnalează și de la Colțești pe baza a două exemplare colectate în 1979. Specia termofilă *Hyponephele lycaon* ROTT. cunoscută mai ales din partea sud-vestică a țării (Băile Herculane, Orșova, Vulcani, M-ții Cloșani, Domogled, dar și M-ții Trascău, etc.) a fost semnalat și din Bazinul Ciuc (BÁLINT 1983). Materialul de microlepidoptere colectate de entomologi din Ungaria într-o perioadă de zece ani de pe teritoriul României au fost prelucrate și publicate de SZABÓKY (1994). Din Cheile Pecinișcăi au fost colectate speciile *Aproaerema anthyllidella* HBN. (fam. Gelechiidae) și *Plutella xylostella* L. (fam. Ypomoneutidae), iar din Mții.Cernei specia *Scirpophaga praelata* L. (fam. Pyralidae).

Gârâna (Szörényordas, Wolfsberg): Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza materialului colecției din Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta. Pe etichetele exemplarelor localitatea de proveniență este scrisă denumirea germană a localității (Wolfsberg), așa este menționat și în lucrare.

Mehadia (Mehádia): Specia *Hydroecia leucographa* a fost cunoscut doar din această zonă, ulterior KÖNIG (1938, 1941) colectează la **Timișoara** și crește cu succes mai multe exemplare. Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza lucrării lui EITSCHBERGER (1983). Specia *Baptria tibiale* ESP. menționat în literatură ca fiind semnalată din **Mehadia, M-ții Retezat și M-ții Bodoc**, a fost colectat și la **Lacul Sf. Ana** (BÁLINT 1983). RÁCZ G. și SIMONYI S. vizitează în ultima săptămână a lunii iunie 1974 **M-ții Mehadii**, de unde semnalează câteva rarități faunistice ca *Coenonympha leander*, *Rhyncodontodes antiqualis*, *Rhodpstrophia calabra*, *Dysauxes famula* (SIMONYI & SZÉCSÉNYI 1992). Specii de microlepidoptere sunt menționate de SZABÓKY (1994).

Văliug (Ferencfalva): Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza materialului colecției din Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta.

Jud. CLUJ

Căpușu Mare (Magyarkapus): Din colecția d-lui SZABÓ Gyula BÁLINT (1983) menționează exemplare de *Eumedonia eumedon* ROTT. colectate din această zonă.

Cluj-Napoca (Kolozsvar): SZENT-IVÁNY (1938b) menționează că despre endemismul *Cleogene Ostrogowitchi* descris de CARADIA a aflat doar după realizarea lucrării sale despre elementele zoogeografice ale lepidopterofaunei din Bazinul Carpatin, astfel această informație apare într-o notă separată. Multe specii miniere de fluturi au fost semnalate din materiale vegetale colectate din mai multe zone ale Bazinului Carpatin (SURÁNYI 1942). Astfel în această lucrare autorul menționează 163 specii de lepidoptere, din care 41 specii au fost noi pentru fauna Bazinului Carpatin. Specia *Cupido sebrus* B. a fost semnalat din jurul Clujului, însă a mai fost colectat la **Hunedoara (Vajdahunyad – jud. HUNEDOARA)**, respectiv la **Sibiu (Nagyszeben – jud. SIBIU)**. BÁLINT (1980) a colectat la **Colțești (jud. ALBA)** câteva exemplare în anii 1972 și 1979. BÁLINT (1980) menționează câteva puncte de colectare a taxonului *Maculinea alcon alcon*. În județul Cluj a mai fost semnalat la **Litenii de Sus (Magyarléta)** și **Vița (Vice)**. O altă specie rară în România – specia *Brenthis ino* – este semnalat din Păd. Făget (Bükk-erdő), dar și din alte zone: **Mții. Gilău (Someșu Rece - Hidegszamos, Valea Răcătău – Rekető-patak)**, **Mții. Gurghiu, Secuime (BÁLINT 1980)**. Pe baza datelor din literatură BÁLINT (1983) menționează prezența speciei *Eumedonia eumedon* ROTT. din zona Cluj-Napoca. În lucrarea referitoare la speciile de microlepidoptere colectate pe teritoriul Transilvaniei, doar specia *Archips xylosteana* L. (fam. Tortricidae) este menționat din zona Cluj, Cabana Făget (SZABÓKY 1994).

Măguri-Răcătău (Reketó, Szamosfő): În locul clasic de colectare a subspeciei endemice *Parnassius apollo jaraensis* KERTÉSZ acest taxon a fost colectat și de entomologi maghiari (BÁLINT 1980). Zonă de colectare vizitat de trei lepidopterologi în perioada 7-15.VII.1979, fiind vizitat și zona Someșu Rece (Hidegszamos) (BÁLINT 1981).

Muntele Mare : Specii *Pharmacis carna* Esp. (fam. Hepialidae) colectat la Cabana Băișoara (1300 m altitudine) este menționat de SZABÓKY (1994).

Sucutard (Szent Gotthárd, Vasasszentgotthárd): Semnalare faunistică a speciilor *Lobesia permixtana* Hb. și *Pyrausta palustralis* Hb. pe baza materialului colectat de dr. SCHMIDT A. (SZENT-IVÁNY 1941). În Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta există un exemplar de *Pyrrhia umbra* HUFN. colectat de Gr. WASS (SZENT-IVÁNY 1939a).

Turda, Cheile Turzii: Puține specii de microlepidoptere (*Ostrinia nubilalis* HBN., *Aglossa pinguinalis* L.) colectate aici sunt menționate de SZABÓKY (1994).

Vișoara (Aranyosegerbegy): Semnalarea speciei *Aethes caucasica* AMSEL foarte puțin cunoscută (KOVÁCS & KOVÁCS 1996). Până în prezent a fost semnalat doar din Caucaz, respectiv din nordul Italiei. Câmpia Transilvaniei

este al treilea punct de semnalare. În lucrare este descrisă femela până atunci necunoscută după un exemplar colectat de la Viișoara.

Jud. COVASNA

Băile Balványos: În total 162 specii de microlepidoptere colectate de entomologi maghiari sunt menționate într-o lucrare apărută în limba engleză (SZABÓKY 1994). Cinci dintre aceste specii nu sunt menționate pe lista speciilor de microlepidoptere din România (POPESCU-GORJ 1984): *Capricornia boisduval* DUD., *Epinotia brunnichana* L., *Pempeliella ornatella* DEN. & SCHIFF., *Ancylis paludana* BARR. și *Froelichia textana* FROEL. Autorul menționează – pe baza pers. comm. Z.KOVÁCS - că primele trei specii deja erau cunoscute din România. În județul Covasna date microlepidopterofaunistice provin și din zonele sau localitățile **Mestecănișul Reci (Rétyi Nyír)**, **Sfintu Gheorghe (Sepsiszentgyörgy)** și **Mții.Giurgen (Gyergyói-havasok)**.

Bicsad (Bükkszád): Material macrolepidopterologic colectat din Transilvania în cursul a două decenii de entomologi din Ungaria au fost publicate de PEREGOVITS (1995). Din județul Covasna colectări s-au efectuat în zonele **Bicsad (Bükkszád)**, **Cheile Virghișului (Vargyas-szoros)**, **Comandău (Kommandó)**, **Covasna (Kovászna)**, **Filia (Erdőfüle)**, **Mestecănișul Reci (Rétyi Nyír)**, **Mții.Baraolt (Baróti-hegység)**, **Mții.Bodoc (Bodoki-hegység)**, **Mt.Puciosul (Torjai Búdöshegy)**, **Ozunca-Băi (Uzonkafürdő)**, **Rîu Roșu (Veresvíz)**, **Sfintu Gheorghe (Sepsiszentgyörgy)**, **Vilcele (Előpatak)** și **Vîrful Goru (Górhavas)**.

Cheile Virghișului (Vargyas-szoros): În 1985 dr. BÁLINT Zsolt descrie o subspecie nouă pentru Carpații Orientali: *Plebicula dorylas* ssp. *magna* (BÁLINT 1985). Ulterior descrierea speciei apare și în limba maghiară (BÁLINT 1986), unde autorul redă grafic pentru prima dată aparatul genital mascul. Din materialul lepidopterologic colectat de entomologii din Ungaria sunt menționate și specii de microlepidoptere (SZABÓKY 1994).

Jud. HARGHITA

Armășeni (Csikménaság): Pe baza colectărilor efectuate în această zonă sunt menționate numeroase date faunistice pentru macrolepidoptere (BÁLINT 1983). Material macrolepidopterologic provenit din județul Harghita a fost colectat de PEREGOVITS (1995) sau alți colegi maghiari din localitățile **Armășeni (Csikménaság)**, **Băile Homorod (Homorodfürdő)**, **Băile Tușnad (Tusnádfürdő)**, **Bălan (Balánbánya)**, **Borsec (Borszék)**, **Borzont (Borzont)**, **Cașinu Nou (Kászónújfalú)**, **Corbu (Gyergyóholló)**, **Cristuru Secuiesc (Székelykeresztúr)**, **Ditrău (Gyergyóditró)**, **Gheorgheni (Gyergyószentmiklós)**, **Ghimeș-Făget (Gyimesbükk, Hegyeshavas)**, **Harghita-Băi (Hargitafürdő)**, **Harghita-Siculeni (Mádéfalvi Hargita)**, **Izvoru Mureș (Marosfő)**, **Luci (Lúcs)**, **Lunca de Sus (Gyimesfelsőlok)**, **Mădăraș (Madarasi Hargita)**, **Malnaș (Málnás)**, **Malnaș-Băi (Málnásfürdő)**, **Masivul Hășmaș: Muntele Rotund (Rotund)**,

Mții.Ciucului (Csíki-havasok, Hegyeshavas, Jávorhegy), Miercurea Ciuc (Csíkszereda), Mții.Giurgeu (Gyergyói-havasok): Magasbükk, Nădejdea (Ajnád), Odorheiu Secuiesc (Székelyudvarhely), Potiond (Potyond), Sîntimbru-Băi (Szentimre, Búdösfürdő), Tulgheș (Tölgyes), respectiv în alte zone și puncte din județ menționate mai jos.

Băile Tușnad (Tusnádfürdő): Majoritatea colectărilor efectuate de entomologi maghiari s-au derulat în Carpații Orientali, cu precădere în județul Harghita. Multe date referitoare la fauna de microlepidoptere din această zonă sunt cuprinse în lucrarea de sinteză realizată de SZABÓKY (1994). Alte puncte de colectare din județul Harghita sunt: **Bălan (Balánbánya), Masivul Hășmaș, Miercurea Ciuc (Csíkszereda): Șumuleul Mare (Nagysomlyó), Mții.Ciucului (Csíki-havasok), Mții.Giurgeu (Gyergyói-havasok), Pasul Bucin, Mții.Gurghiu (Bucsin-tető), Potiond (Potyond), Sîntimbru-Băi (Szentimre, Búdösfürdő), Turbăria Moșoș (Szt.Anna-tó, Moșoș-láp).** Semnalări noi pentru fauna României provin de la **Lacu Roșu , Valea Cupaș (24-25.06.1981) (Capricornis boisduvaliana DUP.) și Sîncrăieni (Csíkszentkirály): Luci (Lúcs) (23-24.07.1981) (Pempeliella ornatella DEN. & SCHIFF.).** Numeroase puncte de colectare a taxonului *Maculineaalconalcon* sunt cunoscute din județul Harghita. BĂLINT (1980) menționează următoarele: **Ditrău (Gyergyóditró), Lacu Roșu (Gyilkostó), Odorheiu Secuiesc (Székelyudvarhely) și Tulgheș (Tölgyes).** Punct de colectare vizitat de către BĂLINT Zs. și IZSÁK Z. (BĂLINT 1983).

Bălan (Balánbánya): Holotipul taxonului *Apamea zeta sandorkovacsi* a fost colectat de PERGOVITS L. la data de 9.VII.1983, la 1650 m altitudine (PERGOVITS & VARGA 1984). Materialul care a constituit baza descrierii taxonului endemic pentru Carpații Orientali se află în colecția Muzeului de Istorie a Științelor Naturii din Budapesta. Lucrarea conține fotografii alb-negru ale subspeciilor de *Apamea zeta* descrise din diferite puncte ale Europei, respectiv harta de răspândire ale taxonilor *Apamea zeta sandorkovacsi* ssp. n. și *Apamea maillardi* GREYER.

Borsec (Borszék): În Tatra Mică, pe Mt.Radzim SZENT-IVÁNY (1938a) colectează exemplare de *Parnassius apollo*, însă nu aparțin subspeciei *carpathicus*. Zborul taxonului începe devreme, încă din 20 iunie, ca și la Borsec. În descrierea subspeciei noi *Plebicula dorylas magna* pentru Carpații Orientali, BĂLINT (1986) menționează că acest taxon coabitează cu un alt endemism al Carpaților Orientali, cu subspecia *Parnassius apollo transsylvanicus*. Sunt date câteva puncte de colectare unde au fost întâlnite ambele endemisme. În lista speciilor de macrolepidoptere semnalate din Transilvania, PERGOVITS (1995) menționează taxonul *Plusia putnami* GROTE semnalat de la Borsec pe baza materialului depozitat în Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta. RÁKOSY (1996) menționează acest taxon doar din Mții. Nemira, Mții.Baraolt și Poiana Stampei, omitând acest punct de colectare.

Corbu (Gyergyóholló): Loc de semnalare a taxonului *Parnassius apollo transsylvanicus* (BĂLINT 1986).

- Ditrău (Gyergyóditró):** Loc de semnalare a taxonului *Plebicula dorylas magna* (BÁLINT 1986).
- Jigodin (Csíkszögöd):** Câteva semnalări lepidopterofaunistice provin din datele de colectare efectuate de BÁLINT Zs. și IZSÁK Z. (BÁLINT 1983).
- Lacu Roșu (Gyilkostó):** Specii de lepidoptere miniere au fost semnalate din materiale vegetale colectate aici (SURÁNYI 1942). Loc de semnalare a taxonilor *Plebicula dorylas magna* și *Parnassius apollo transsylvanicus* (BÁLINT 1986). Loc clasic de colectare vizitate în numeroase rânduri de entomologi maghiari. BÁLINT Zs. și IZSÁK Z. colectează în zona Valea Cupaș (Kupás-patak) în perioada 24-26.VII. (BÁLINT 1983). În perioada 20-24.VII.1979 HAYEK P. și BÁLINT Zs. colectează aici (BÁLINT 1981), cu această ocazie fiind colectat specia *Panchrysia v-argenteum* Esp., element faunistic nou pentru România, dar chiar și pentru Bazinul Carpatin. Singura menționare a speciei *Trichoplusia ni* HBN. din Transilvania în ultimele decenii provine după semnalarea efectuată de PEREGOVITS (1995) pe Valea Cupaș (RÁKOSY 1996). Această specie migratoare a fost întâlnită frecvent în nordul și sudul Dobrogei. Ulterior a fost semnalat din nou în Transilvania (VIZAUER 1997).
- Lunca de Jos (Gyimesközéplök):** Specia *Hyponephele lycaon* ROTT. a fost colectat de frații KOVÁCS, menționează BÁLINT (1983).
- Masivul Hășmaș:** Paratipi ale taxonului *Apamea zeta sandorkovacsi* au fost colectate la Piatra Singuratică (Egyeskő), la 1450 m altitudine (PEREGOVITS & VARGA 1984). PEREGOVITS (1995) semnalează mai multe specii de macrolepidoptere din Hășmaș, dintre care menționăm specia *Ochropleura musiva* HBN. colectat de autor pe Piatra Singuratică. Hăghimașu Mare (Nagyhagymás) și Ecem (Öcsém-havas) sunt alte locuri de semnalare a taxonului *Plebicula dorylas magna* (BÁLINT 1986).
- Miercurea Ciuc (Csíkszereda):** Câteva specii de macrolepidoptere sunt semnalate de BÁLINT (1983), fiind colectate de autor pe raza municipiului respectiv pe Dealul Șumuleul Mare (Nagysomlyó).
- Mții.Giurgeu (Gyergyói-havasok):** Singura populație din România a taxonului *Clossiana titania transsylvanica* TILTSCHER este cunoscută din Valea Belchia (Békény-patak). BÁLINT (1981) colectează aici 15 exemplare din această subspecie endemică.
- Mții.Harghita (Csicsói Hargita):** În doi ani consecutivi (1983-84) SIMONYI & SZÉCSÉNYI (1992) colectează în zona Izvoare (Ívó): Füle-patak (1983), respectiv Seltereș (Szeltersz): P.Vârghiș (Vargyas-patak). Dintre speciile interesante autorii menționează elementele zoogeografice nemoral-montane: *Phlogophora scita*, *Boarmia maculata* ssp. *bastelbergeri*, *Deileptenia ribeata*, *Notodonta torva*.
- Potond (Potyond):** Câteva semnalări lepidopterofaunistice provin din datele de colectare efectuate de BÁLINT Zs. și IZSÁK Z. (BÁLINT 1983).
- Sîncrăieni (Csíkszentkirály):** Alte semnalări lepidopterofaunistice sunt date de entomologii BÁLINT Zs. și IZSÁK Z. (BÁLINT 1983). Specii de macrolepidoptere sunt semnalate și de PEREGOVITS (1995), din lista faunistică

menționăm specia *Macrochilo cribrumalis* HBN. (fam.Noctuidae).

Tulgheș (Tölgyes): Loc de semnalare a taxonului *Parnassius apollo transsylvanicus* (BALINT 1986). Menționăm că subspecia – endemism al Carpaților Orientali - a fost descrisă după materialul colectat la Tulgheș.

Turbăria Mohoș (Szt.Anna-tó, Mohos-láp): Singura semnalare din România a speciei *Syngrama microgamma* HBN. a fost realizat pe baza exemplarului depozitat în Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta (RÁKOSY 1996). Și PEREGOVITS (1995) menționează printre altele acest taxon din fauna Transilvaniei pe baza materialului din colecția amintită.

Jud.HUNEDOARA

Hațeg (Hátszeg): DIÓSZEGHY a colectat la Hațeg *Pyrrhia umbra*, semnalează SZENT-IVÁNY (1939a) pe baza materialului din posesia Muzeului de Istorie a Naturii din Budapesta.

Mții.Retezat (Retyezát): Dintre șase specii endemice cunoscute de SZENT-IVÁNY (1938b) în acea perioadă din Bazinul Carpatin, trei specii (*Psodos Telekii*, *Psodos Diószeghyi* și *Athetis Telekii*) au fost descrise pe baza materialului colectat din Retezat. Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BALINT 1992) pe baza lucrării lui EITSCHBERGER (1983). În Tatra Mică, pe Mt.Radzim SZENT-IVÁNY (1938a) colectează și *Erebia pronoë*, cunoscut până atunci în literatura maghiară doar din Retezat. În perioada 23-24. VII.1980 SZABÓ E.-RONKAY-BALINT colectează în Retezat pe Valea Rîul Mare și la **Gura Zlata** (BALINT 1981). Dintre microlepidoptere colectate la **Gura Apei** și menționate de SZABÓKY (1994) amintim speciile *Ethmia pusiella* FAB. (fam.Ethmiidae), *Acompsia tripunctata* DEN. & SCHIFF. (fam.Gelechiidae), *Rhopobota unipunctata* HAW. (fam.Tortricidae), *Agriphila tristella* DEN. & SCHIFF., *Catoptria falsella* DEN.& SCHIFF., *Dioryctria abietella* DEN. & SCHIFF. (fam.Pyrilidae). În 1981 SIMONYI S. și SZÉCSÉNYI L. colectează în Mții.Retezat. Specii de *Erebia* au fost observate în jurul **Refugiului Gențiana (Genciana)** – *E. epiphron*, pe șaua dintre Bucura și Peleaga *E. gorge*, iar pe versantul sudic deasupra **Lacului Bucura** *E. pandrose*. (SIMONYI & SZÉCSÉNYI 1992). În urma colectărilor nocturne au fost capturate câteva specii interesante, necunoscute până atunci din Retezat: *Anaitis simpliciată*, respectiv o formă de culoare gri a taxonului *Apamea maillardi*.

Vadu (Nalác, Nalácvád): Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BALINT 1992) pe baza materialului colecției din Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta.

Jud.MARAMUREȘ

Borșa (Borsa): În 1980 trei entomologi maghiari coectează în zona localității Borșa doar o singură noapte la capcană luminoasă, la o altitudine de 950 m (BALINT 1981). Cu această ocazie s-a colectat speciile *Euxoa birivia* DEN. & SCHIFF., *Eupithecia spini* RETZ., *Callyclistis chloerata* MAB. Specia *Eupithecia sinuosaria* EVERSMAHN colectat aici nu figurează în literatura de specialitate

ca element al faunei din Transilvania. PEREGOVITS (1995) semnaleză câteva specii de macrolepidoptere colectate aici de entomologi maghiari, dintre care amintim: *Harpya furcula* CLERCK, *Parasemia plantaginis carpathica* DANIEL, *Pieris napi* L., *Aphantopus hyperanthus* L., *Scotopteryx chenopodiata* L., *Xanthorhoe designata* BHK., *Agrotis clavis* HFN., *Graphiophora augur* F., etc.

Baia Mare (Nagybánya): ISSEKUTZ (1946) descrie câteva impresii din excursia efectuată în perioada 24-29.VII.1943 lângă Baia-Mare. Succint sunt menționate și specii de fluturi colectate/observate: *Erebia ligea* L., *Callimorpha dominula* L., *Phytometra iota* L., *Bombycia viminalis* F., *Sterrhia bisetata* HUFN., *Hydriomena furcata* THBG., *Boarmia ribeata* CL. etc. Specii de macrolepidoptere sunt menționate de către PEREGOVITS (1995). Astfel la Baia Mare a fost colectat specia *Catocala promissa* DEN. & SCHIFF., punct de semnalare nemenționat de RAKOSY (1996). Pe lângă zona Gheorgheni-Mții.Hășmaș, în această lucrare se semnaleză taxonul *Parnassius apollo transsylvanicus* SCHWEITZER și din zona Baia Mare.

Mții.Gutin (Gutin-hegység): În 1980 a fost vizitat mai multe puncte din acest masiv: Rozsály 1307 m, Izvora, Cheile Tătarului (Tatárszoros), Valea Neagră (Fekete-patak). Dintre speciile colectate BĂLINT (1981) scoate în evidență următoarele: *Notodonta torva* HB., *Hydrelia sylvata* HBN. și *Thera stragulata* HBN.

Mții.Maramureș (Mármaros): Specii de macrolepidoptere au fost semnalate de către PEREGOVITS (1995), dintre care menționăm flutirii diurni *Zerynthia polyxena* DEN. & SCHIFF. și *Leptidea morsei major* GRUND.

Jud.MUREȘ

Glodeni (Sárpatak): Specii de macrolepidoptere sunt semnalate de PEREGOVITS (1995) din mai multe puncte din județul Mureș, pe baza materialului colectat de entomologi maghiari în decursul a două decenii. Alte puncte de semnalare din județ sunt: **Lăpușna (Laposnya)**, **Răstolița (Ratosnya)**, **Sîngeorgiu de Pădure (Erdőszentgyörgy)**, **Sfînceni (Gödemesterháza)**, **Ungheni (Nyárádtő)**, respectiv alte zone menționate mai jos.

Lunca Bradului (Palotailva): În 1980 SIMONYI S., respectiv în 1982 împreună cu SZÉCSÉNYI L. folosesc ca bază această localitate situată pe valea Mureșului. Autorii colectează atât în Mții.Gurghiu pe **Valea Sălardului**, cât și în Mții.Călimani pe **Valea Negoifului** (SIMONYI & SZÉCSÉNYI 1992). În zona localității semnaleză taxonul *Lycaena dorylas magna*.

Mții.Călimani (Kelemen-havasok): Fără precizare corectă, PEREGOVITS (1995) semnaleză câteva specii de macrolepidoptere colectate în acest masiv. Dintre acestea menționăm specia *Photodes captiuncula* TR.; materialului colectat se află depozitat în Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta.

Reghin (Szászrégen): Alt punct de semnalare a speciei *Eumedonia eumedon* ROTT. Pe baza acestei date BĂLINT (1983) presupune că specia apare și în Bazinul Gheorgheni.

Sovata (Szováta): Punct de semnalare a speciei *Carcharodus floccifera* Z.

(BÁLINT 1980). Specii de macrolepidoptere sunt semnalate de către PEREGOVITS (1995), dintre care menționăm *Panaxia dominula* L., *Thymelicus actaeon* ROTT., *Erebia ligea carthusianorum* FRUH, etc.

Tîrgu-Mureș (Marosvásárhely): BÁLINT & JANÁKY (1988) menționează că arealul unor specii de origine sud-estică s-a lărgit din nou spre vest. Astfel specia *Nymphalis xanthomelas* din nou a fost semnalat lângă Tg.Mureș. SZÉKELY (1989) publică lista speciilor colectate în zona localității Tg.Mureș între 1979-1985. În total sunt menționate 426 specii de macrolepidoptere din 19 localități, astfel lângă Tg.Mureș s-a efectuat cercetări în localitățile **Acățari (Ákosfalva)**, **Band (Mezóbánd)**, **Bărdești (Marosbárdos)**, **Corunca (Koronka)**, **Curteni (Udvarfalva)**, **Grebeniu de Cîmpie (Mezőgerebenes)**, **Luduș (Marosludas)**, **Miercurea Nirajului (Nyárádszereda)**, **Remetea (Remeteszeg)**, **Rîciu (Mezőrűcs)**, **Sîngeorgiu de Mureș (Marosszentgyörgy)**, **Sînpaul (Kerelőszentpál)**, **Sîntana de Mureș (Marosszentanna)**, **Toldal (Toldalag)**, **Valea Rece (Hidegvölgy)**, **Vidrasău (Vidrátszeg, Vidraszó)**, **Voiniceni (Mezőszabad)** și **Zau de Cîmpie (Mezőzáh)**. Dintre speciile cu importanță faunistică sunt amintite următoarele: *Pyrgus sidae* ESPER, *Syrictus cribrellum* EVERSMAAN, *Zerynthia polyxena* DEN. & SCHIFF., *Colias chrysotheme* ESPER, *Plebejus sephirus* FRIVALDSZKY, *Proserpinus proserpina* PALLAS, *Dyscia conspersaria* FABRICIUS, *Cletis maculosa mannerheimi* DUPONCHEL, *Rhyparia purpurata* L., *Conistra fragariae* VIEWEG.

Toldal (Toldalag): Specia *Aethes caucasica* AMSEL a fost semnalat pentru prima dată în România din Câmpia Transilvaniei pe baza exemplarelor colectate de la Vișoara și Toldal (KOVÁCS & KOVÁCS 1996).

Jud.SATU MARE

Livada (Sárköz): Binecunoscuta populație a speciei *Lycaena helle* DEN. & SCHIFF. de la Mujdeni (Muzsdaly) a fost vizitat și de BÁLINT (1981), colectând un exemplar din specia respectivă la data de 11.VII.1980. Într-o notă scurtă este prezentată această populație de către BÁLINT & SZABÓ (1981).

Satu Mare (Sztarmárnémeti): Primele exemplare românești ale speciei *Apamea tallósi* KOVÁCS & VARGA au fost colectate de frații SZABÓ în zona Satu Mare, însă datele lor nu au fost publicate. În 11.VII.1980 entomologi maghiari colectează încă 5 exemplare din această specie nouă pentru fauna României în Pád.Noroieni (Sárerdő) (BÁLINT 1981).

Jud.SIBIU

Sibiu (Nagyszeben): Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza lucrării lui EITSCHBERGER (1983).

Jud.TIMIȘ

Timișoara (Temesvár): Localitate de reședință a lepidopterologului KÖNIG Friedrich, majoritatea datelor lepidopterofaunistice din prima jumătate a secolului trecut provin din cercetările și lucrările d-lui KÖNIG. Astfel sunt menționate specia *Lemonia dumi* colectat în toamna anului 1937 în mai multe zeci de exemplare (KÖNIG 1938). În continuare se semnaleză, că a fost colectat 14 exemplare ale speciei *Miselia bimaculosa* cu momeală

alimentară în pădurea „Vadászerdő”. Alte specii semnalate de KÖNIG (1938) în zona Timișoarei sunt: *Arsilonoche albovenosa*, *Ulochlaena hirta*, *Calamia lutosă*, *Hydroecia leucographa*. Ultima specie este semnalată și într-o altă lucrare (KÖNIG 1941), fiind amintit că autorul a colectat la sursele de iluminat public două exemplare din această specie. Ulterior autorul a căutat omizi în jurul localității pe plantele gazdă menționate în literatură. În 1939 a reușit să colecteze astfel 5 larve și 4 pupe din tulpini de *Peucedanum officinale*. După alte cercetări autorul a colectat mai multe zeci de pupe, din care a obținut o serie de exemplare din această specie rară. KÖNIG a încercat cu succes și copularea exemplarelor obținute, a descris astfel și ponta, amintind că va continua colectarea și creșterea acestei specii. Lucrarea conține și fotografiile larvei, pupei și fluturului. Numeroase exemplare ale speciei *Colias erate* Esp. au fost observate de SZABÓ GY. în 1987 lângă Timișoara, probabil specia apare și în partea estică a Ungariei – susțin BÁLINT & JANÁKY (1988). BÁLINT (1980) menționează specia *Carcharodus floccifera* Z. semnalat din zona Timișoarei.

Lovrin (Lovrin): Specia *Hydroecia leucographa* cunoscut doar din jurul Mehadiei, a fost ulterior semnalat și din Lovrin pe baza exemplarului colectat de LIPHTAY (KÖNIG 1941). Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza materialului colecției din Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta.

Lugoj (Lugas): Un exemplar al speciei *Agrotis occulta* a fost colectat de KRAUSHAAR ERNŐ pe Paideș (1380 m) (KÖNIG 1938).

Nădrag (Nadrág): Punct de semnalare a speciei *Pyralis regalis* SCHIFF. (SZENT-IVÁNY 1941).

Pesac (Pészak): Loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza materialului colecției din Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta.

Pischia (Bruckenu, Hidasliget): Alt loc de semnalare a taxonului *Pieris pseudorapae balcana* LORKOVIC (BÁLINT 1992) pe baza materialului colecției din Muzeul de Istorie a Naturii din Budapesta. Pe etichetele exemplarelor localitatea de proveniență este scrisă în germană (Bruckenu), așa este menționat și în lucrare.

*Banat

Fără a menționa localități, KÖNIG (1938) afirmă că în Banat în primăvara anului 1938 a observat aproape exclusiv doar exemplare hibernante de *Nymphalis xanthomelas* și doar un singur exemplar de *Nymphalis polychloros*, deși cu 10 ani în urmă prima specie era foarte rară în zonă.

JUD. BACĂU

Specia *Colias erate* Ep. a fost observat de BÁLINT (1992) în perioada 8-12.X.1988 în număr foarte mare în jurul localităților **Capăta (Káputa)**, **Faraoni (Forrófalva)**, **Fundu Răcăciuni (Külsőrekecsin)**. În data de 13.X.1988 autorul a observat migrația exemplarelor în direcția vest prin Pasul Ghimeș, în jurul localităților **Ghimeș (Csíkygyimes)** și **Palanca (Palánka)**. BÁLINT (1992) consideră că specia *Colias erate* Ep. a pătruns în Bazinul Carpatin pe linia **Bacău (Bákó)** – **Onești (Onyest)**. Alte specii de macrolepidoptere au fost semnalate în zona **Ghimeș (Csíkygyimes)** - **Tărhäuși**

(**Tarhavaspataka**) (BÁLINT 1983), din care menționăm: *Pieris bryoniae* O., *Erebia ligea carthusianorum* FRUHST., *Erebia aethiops mesorubria* POPESCU-GORJ.

JUD. BRAȘOV - JUD. ARGEȘ

Mții. Piatra Craiului (Királykö): În 1981 RONKAY G. și PEREGOVITS L. colectează pe Piatra Craiului Mică exemplare de *Apamea zeta sandorkovacsi* (PEREGOVITS & VARGA 1984). Specii de microlepidoptere sunt menționate din mai multe puncte din acest masiv: Măgura, Piatra Mică (Kis-Királykö), Vârful Turnul, Cabana Curmătura (SZABÓKY 1994). PEREGOVITS (1995) semnalează de pe Piatra Mică printre altele specia *Erebia gorge* HBN.

JUD. DÂMBOVIȚA - PRAHOVA

Mții. Bucegi (Bucsecs): PEREGOVITS (1995) semnalează câteva specii de macrolepidoptere de pe Bucegi. De exemplu taxonul endemic *Erebia epiphron transsylvanica* REBEL a fost semnalat de către autor doar de pe Bucegi și Piatra Craiului. SIMONYI & SZÉCSÉNYI (1992) colectează în Bucegi între Sinaia și Bușteni. Din colectările diurne autorii menționează speciile *Galucies coracina*, *Erebia pandrose*, *Boloria pales*, *Erebia epiphron* și *Erebia pronoe*. Colectarea nocturnă a fost zădărnicită de vremea nefavorabilă, însă autorii menționează capturarea la capcană luminoasă specia *Entephria nobiliaria*. Pe Craiaman a colectat Z. VARGA paratipi a subspeciei endemice *Apamea zeta sandorkovacsi* (PEREGOVITS & VARGA 1984).

Dobrogea (Dobrudzsa)

Specia locală *Phytometre zozimi* Hb. a fost semnalat și din Dobrogea de către WARREN în lucrarea „Die Gross-Schmetterlinge der palaarktischen Faunengebieten” apărut în 1914 (SZENT-IVÁNYI 1941). În primăvara anului 1993 (10-12.V.) BÁLINT & SZÉKELY (1995) vizitează zona sudică a Dobrogei (Canaraua Fetii), pentru a culege date lepidopterofaunistice și din aspectul de primăvară foarte puțin cunoscută. În urma colectărilor nocturne și diurne autorii semnalează 82 de specii macrolepidoptere, din care 50 nu sunt amintite în lucrarea de referință care abordează fauna de lepidoptere din sudul Dobrogei (POPESCU-GORJ & DRAGHIA 1967).

JUD. MARAMUREȘ - JUD. BISTRIȚA-NĂȘĂUD

Mții. Rodnei (Radnai-havasok): Din colecția BALOGH Imre FAZEKAS (1992) menționează două exemplare aparținând taxonului *Aethes decima* DEN. & SCHIFF., colectat în data de 5.VII.1941 în Mții. Rodnei. PEREGOVITS (1995) semnalează câteva specii de macrolepidoptere, dintre care amintim *Erebia pharte* HORMUZACHI și *Erebia pandrose roberti* PESCHKE. Specia *Udea uliginosalis* STH. (fam. Pyralidae) a fost colectat pe Zănoaga Mare, Valea Grueti, la 1600 m altitudine (SZABÓKY 1994).

Mții. Țibleșului (Cibles): Dintre speciile de macrolepidoptere semnalate de PEREGOVITS (1995) menționăm: *Aglia tau* L., *Pyrgus malvae* L., *Cyclophora linearis* HBN., *Deltotes candidula* DEN. & SCHIFF., *Herminia nemoralis* F., etc.

JUD. MUREȘ-JUD. HARGHITA

Mții Gurghiu (Görgényi-havasok): Mai multe specii de macrolepidoptere sunt menționate de PEREGOVITS (1995), fără a menționa mai precis punctul de colectare, exceptând **Pasul Bucin (Bucsintető)**.

JUD. NEAMȚ

Bicazu Ardelean (Gyergyóbékás): Câteva semnalări lepidopterofaunistice provin din datele de colectare efectuate de BĂLINT Zs. și IZSÁK Z. (BĂLINT 1983). Loc de semnalare a taxonilor *Plebicula dorylas magna* și *Parnassius apollo transsylvanica* (BĂLINT 1986).

Cheile Bicaz (Békás-szoros): Din materialul vegetal provenit din Cheile Bicazului SURÁNYI (1942) semnalează mai multe specii de insecte miniere, din care și lepidoptere. În urma colectărilor efectuate de RÁCZ G. și SIMONYI S. sunt menționate elemente boreale (*Panthea coenobita* etc.), nemoral-montane (*Blepharita adusta* etc.), montan-subalpine (*Colostygia aptata* etc.), silvicole (*Gonodontis bidentata* etc.) și altele (SIMONYI & SZÉCSÉNYI 1992). Cu această ocazie a fost observată prima generație a populațiilor hibride *Pieris bryoniae-napi*. SZABÓKY (1994) menționează două specii din fam. Zygaenidae (*Zygaena ephialtes* L. și *Zygaena loti* DEN. & SCHIFF.) ca fiind colectate de VOJNITS A. și HERCZEG B. în Cheile Bicazului.

Mții Ceahlău (Csalhó): Câteva specii de macrolepidoptere colectate la **Durău (Durau)** sunt menționate de PEREGOVITS (1995).

JUD. SUCEAVA

Bistrița-Aurie (Aranyos-Beszterce): Zonă de colectare vizitat de patru entomologi maghiari în data de 20.VII.1980, fiind amintite punctele de colectare **Pasul Rotunda** și **Cîrlibaba** (BĂLINT 1981). Lângă Rotunda s-a colectat o serie mare (cca. 50 ♂♂ și 15 ♀♀) din specia *Paleochrysophanus hippothoë* L.

Coșna (Kosna): Dintre speciile de macrolepidoptere semnalate de către PEREGOVITS (1995) amintim taxonul *Coenonympha tullia tiphon* ROTT.

Mții Rarău (Ráró-hegység): Loc de semnalare a taxonilor *Plebicula dorylas magna* și *Parnassius apollo transsylvanicus* (BĂLINT 1986). În zona Cabana Zugreni (BĂLINT 1981) s-a semnalat taxonii *Parnassius apollo transsylvanicus* SCHWEITZER, *Coenonympha tullia tiphon* ROTT., *Amathes ashworthii candelarum* STDR., *Callierges ramosa* ESP., ș.a.m.d. Din puținele specii semnalate de PEREGOVITS (1995) din **Mții Rarău-Giumalău** menționăm: *Eilema paliatella* SCOP., *Parnassius mnemosyne* L., *Entephria cyanata* HBN., *E. caesiata* DEN. & SCHIFF., *Thera obeliscata* HBN., *Colostygia aptata* HBN., *Rheumaptera undulata* L., *Euchoeca nebulata* SCOP., *Diarsia brunnea* DEN. & SCHIFF., etc.

Vatra Dornei (Dorna Vátra): Colectări diurne foarte reușite au fost efectuate în tinovul de la Șaru Dornei în data de 20.VII.1980 (BĂLINT 1981). Cu această ocazie aici s-au colectat rarități faunistice ca *Paleochrysophanus hippothoë* L., *Boloria arsilache* L., *Coenonympha tullia tiphon* ROTT. Și PEREGOVITS (1995) menționează printre altele taxonul *Boloria pales aequilonaris* STICHEL.

Presupunem că populațiile taxonilor *Boloria arsilache* L. menționat de BĂLINT (1981), respectiv *Boloria pales aquilonaris* STICHEL menționat de PEREGOVITS (1995) sunt identice. În lista speciilor de lepidoptere europeni elaborat de KARSHOLT & RAZOWSKI (1996) taxonii *Boloria pales* (Denis & Schiffermüller, 1775) și *Boloria aquilonaris* (Stichel, 1908) figurează ca două specii distincte. În colecția Muzeului Maghiar de Istorie a Naturii exemplarele provenite de la Șaru Dornei (leg. BĂLINT Zs., 1980.VII.20) sunt etichetate ca fiind *B. aquilonaris*.

Mulțumiri. Ideea și îndemnul realizării seriei de lucrări referitoare la contribuția publicațiilor entomologice maghiare la cunoașterea faunei de lepidoptere din România aparține d-lui dr. László RÁKOSY, pentru care îi sunt profund recunoscător. Într-un fel sau altul, numeroase persoane m-au ajutat în desfășurarea activității de studiere respectiv xerocopiare a materialului bibliografic din biblioteca Muzeului de Istorie a Naturii din Budapesta în perioada 21-29.11.2000. Pe această cale mulțumesc d-lui dr. Zsolt BĂLINT, precum și personalului bibliotecii vizitate. Sprijinul material indispensabil pentru realizarea acestei lucrări a fost acordat ca bursă postgraduală de către Societatea Muzeului Ardelean (Erdélyi Múzeum-Egyesület) din Cluj-Napoca.

BIBLIOGRAFIE

- ANONYMUS 1946. Beköszöntő. Halottaink. Folia ent. hung., 1(1): 1-3.
- BĂLINT Zs. 1980. Adatok a nagylepkék elterjedéséhez Erdélyben (Lepidoptera). Folia ent. hung., 33(2): 363-366.
- BĂLINT Zs. 1981. Adatok a nagylepkék elterjedéséhez Erdélyben II. (Lepidoptera). Folia ent. hung., 34(1): 227-251.
- BĂLINT Zs. 1983. Ujabb adatok a Keleti-Kárpátok nagylepkefaunájának ismeretéhez (Lepidoptera). Folia ent. hung., 44(2): 324-326.
- BĂLINT Zs. 1985a. *Cupido osiris* Meigen, 1829 a Kárpát-medencében (Lepidoptera: Lycaenidae). Folia ent. hung., 46(1): 256-257.
- BĂLINT Zs. 1985b. *Plebicula dorylas magna* nov. ssp. (Lep.:Lycaenidae) from the Eastern Carpathians, Romania. Neue Ent.Nachr., 14: 14-20.
- BĂLINT Zs. 1986. Egy új boglárkalepke alfaj a Keleti-Kárpátokból: *Plebicula dorylas* ssp. magna Bălint, 1985. Folia ent. hung., 47: 210-212.
- BĂLINT Zs. & JANÁKY, I. 1988. Nappalilepke-jegyzetek, Folia ent. hung., 49: 229-232.
- BĂLINT Zs. & SZABÓ Gy. 1981. A *Lycaena helle* DEN. et SCHIFF. elterjedése a Szatmár-Beregi síkon (Lepidoptera). Folia ent. hung., 34(1): 235-236.
- BĂLINT Zs. 1986. Egy új boglárkalepke alfaj a Keleti-Kárpátokból: *Plebicula dorylas* ssp. magna BĂLINT 1985. Folia ent. hung., 47: 210-212.
- BĂLINT Zs. 1992. Kárpát-medencei nappalilepke-jegyzetek I. (Lepidoptera: Rhopalocera). Folia ent. hung., 52: 219-222.

- BÁLINT Zs. & SZÉKELY L. 1995. Tavaszi lepidopterológiai megfigyelések Dobruzdzásában. *Folia ent. hung.*, **56**: 228-230.
- EITSCHBERGER U. 1983. Systematische Untersuchungen am *Pieris napi-bryonia*-Komplex (s.l.). *Herbipeliana*T., 504 pp., in: BÁLINT Zs. 1992. Kárpát-medencei nappalilepke-jegyzetek I. (Lepidoptera: Rhopalocera). *Folia ent. hung.*, **52**: 219-222.
- FAZEKAS I. 1992. Records of the Cochylini from Hungary, Rumania and Bulgaria based on I. Balogh's collection (Lepidoptera: Tortricidae). *Folia ent. hung.*, **53**: 45-50.
- GERGELY I. 1939. Adatok az *Eilicrinia trinotata* Metzsn. elterjedéséhez. *Folia ent. hung.*, **4**(3-4): 98-100.
- HUSZTY S. 1967. A magyar rovarani szakasjtó története és bibliográfiája I. 1883-1928. *Folia ent. hung.*, **20**: 333-453.
- IENISTEA M. A. 1974. Ergebnisse und Aufgaben der Faunistik in Rumänien. *Folia ent. hung.*, **27** Suppl., pp: 249-257.
- ISSEKUTZ L. 1946. Néhány nagybányi nap emléke. *Folia ent. hung.*, **1**(3-4): 91-93.
- JABLONOWSKI J. 1923a. Rövid beszámoló. *Folia ent. hung.*, **1**(1): 1-5.
- JABLONOWSKI J. 1923b. Dr. Horváth Géza születésének 80. Évfordulója. *Folia ent. hung.*, **1**(3): 49-51.
- KADOCSA Gy. 1939. Dr. Horváth Géza emlékére. *Folia ent. hung.*, **4**(3-4): 83-89.
- KARSHOLT O. & RAZOWSKI J. 1996. The Lepidoptera of Europe. A distributional checklist. Stenstrup, Apollo Books.
- KOVÁCS Z. & KOVÁCS S. 1996. The occurrence of *Aethes caucasica* (Amsel, 1959) (Lepidoptera: Tortricidae: Cochylini) in Transylvania (Romania). *Folia ent. hung.*, **57**: 85-89.
- KÖNIG FR. 1938. Die Erstzucht von *Pararge roxelana* Cd. *Folia ent. hung.*, **3**(1-4): 150-154.
- KÖNIG FR. 1939. Beiträge zur kenntnis der Macrolepidopterenfauna des Rumänischen Banates. *Folia ent. hung.*, **4**(1-2): 49-53.
- KÖNIG FR. 1941a. A *Hydroecia leucographa* Bkh. új lelőhelyei a Bánságban. *Folia ent. hung.*, **6**(3-4): 48-63.
- KÖNIG FR. 1941b. Neue beobachtungen über die jugendstände von *Pararge roxelana* Cd. *Folia ent. hung.*, **6**(3-4): 75-78.
- KÖNIG FR. 1974. Differenzierungs-Erscheinungen bei den *Erebia*-Populationen (Lepidoptera: Satyridae) der Rumänischen Karpaten. *Folia ent. hung.* **27** Suppl., pp: 305-311.
- PEREGOVITS L. 1995. Data to the Macrolepidoptera fauna of Transylvania (Romania) I. Faunistical data. *Folia ent. hung.*, **56**: 163-178.
- PEREGOVITS L. & VARGA Z. 1984. Eine neue Subspecies von *Apamea zeta* TREITSCHKE, 1825 (Lepidoptera: Noctuidae) aus den Ostkarpaten. *Folia ent. hung.*, **45**(1): 187-189.
- PEREGOVITS L. & PODANI L. 1989. The Macrolepidoptera fauna of the Estern Carpathians: a multivariate study. *Nota lepid.* **12**, Suppl. **1**: 54-57.
- POPESCU-GORJ A. & DRAGHIA I. 1967. Ord. Lepidoptera in L'entomofaune de

- fõrets du sud de la Dobrudja par Dr. Xenia Scobiola-Palade et Dr. Aurelian Popescu-Gorj (eds.). Trav.Mus.hist.nat. Gr.Antipa, 7: 181-212.
- RÁKOSY L. 1996. Die Noctuiden Rumániens. Staphia 46, Linz.
- SIMONYI S. & SZÉCSÉNYI L. 1992. Adatok Erdély magashegységi nagylepkefaunájának ismeretéhez (Erdélyi gyűjtõutak nagylepkeanyagának feldolgozása)(Lepidoptera). Folia ent. hung., 53: 225-230.
- SURÁNYI P. 1942. Magyarország aknázó lárvai. Folia ent. hung., 7(1-4): 1-64.
- SZABÓKY Cs. 1994. Data to the Microlepidoptera fauna of Transylvania. Folia ent. hung., 55: 347-354.
- SZENT-IVÁNY J. 1938a. Lepidopterológiai jegyzetek I. Folia ent. hung., 3(1-4): 113-115.
- SZENT-IVÁNY J. 1938b. A történelmi Magyarország nagy-lepke faunájának elemei. Folia ent. hung., 3(1-4): 133-146.
- SZENT-IVÁNY J. 1939a. Lepidopterológiai jegyzetek II. Folia ent. hung., 4(1-2): 3-5.
- SZENT-IVÁNY J. 1939b. Dr. Czekelius Dániel †, Folia ent. hung., 4(1-2): 55-58.
- SZENT-IVÁNY J. 1941a. H.Rebel emlékezete. Folia ent. hung., 6(3-4): 43-48.
- SZENT-IVÁNY J. 1941b. Lepidopterológiai jegyzetek IV. Folia ent. hung., 6(3-4): 121-128.
- SZÉKELY L. 1985. Újabb adatok a nagylepkek elterjedéséhez Délkelet-Erdélyben. Folia ent. hung., 46(2): 222-227.
- SZÉKELY L. 1989. Adatok Marosvásárhely (Közép-Erdély) vidéke nagylepkefaunájának ismeretéhez (Lepidoptera: Macrolepidoptera). Folia ent. hung., 50: 137-145.
- SZÉKESSY V. 1954. Dr. Csiki Ernõ (1875-1954). Folia ent. hung., 7: 1-20.
- SZILÁDY Z. 1938. Bekõszõntõ. Folia ent. hung., 3(1-4): 1-2.
- VARGA Z. 1960. Vizsgálatok az *Aricia allous* Hb. (Lep.) kárpátmedencei és balkáni formáin. Folia ent. hung., 13: 349-358.
- VIZAUER T.Cs. 1997. Date asupra faunei de macrolepidoptere din zona localităţii Ocna-Dej. Bul. inf. Soc. lepid. rom., 8(3-4):199-210, Cluj-Napoca.
- VIZAUER T.Cs. 2000. Contribuţia publicaţiilor entomologice din Ungaria la cunoaşterea faunei de lepidoptere din Transilvania. I.-Publicaţii din revista "Rovartani Lapok". Bul.inf. Soc.lepid.rom., 11(1-4): 85-97.

VIZAUER T. Csaba
 Str. Vânătorilor nr. 4
 RO-4651, Ocna-Dej
 E-mail: vizauertcs@yahoo.co.uk

Received: 15.04.2002

Accepted: 22.04.2002

Printed: 25.06.2002